

WWF Élő Bolygó Jelentés 2020 – A bolygó hangja – ESSZÉ

Írta: Prof. Dr. Tóth Gergely közgazdász, a Követ Egyesület egyik alapítója és jelenlegi főtitkára

Jónás, ver 2.3

*Halld az Egek Urának Istenének
kemény szózatját, nagy Ninive, térj meg,
vagy kénkövekkel ég föl ez a város
s föld alá süllyed, negyven napra mához!*
Babits Mihály: Jónás könyve

Ha a világ nem tér meg a fenntartható és emberi fejlődés útjára, fel fog égni, talán nem kénkövekkel, de élő talaját, fajait és klímáját veszve. Vagy vírus által?

Nagy megtiszteltetés számomra az Élő Bolygó Jelentésbe írni. Kutatóként sok hasonló jelentés megfordul a kezemben, de ez nem csak szakmaiságánál, szemléletességénél és folyamatosságánál fogva, hanem témája miatt is egyedülálló mű. A média sokat tesz a globális felmelegedés „népszerűsítéséért”, ezt már minden tájékozott ember ismeri és katasztrófálisnak tartja. Ám a szakma szerint a fajkihalás, melyet *Paul Hawken* szívbemaróan szemléletesen a „születés halálának” hív, messze súlyosabb globális probléma.

Néhány tiszteletre méltó szervezet, mint a WWF, Jónás prófétaként figyelmezteti az emberiséget, még 40 napja (40 éve, esetleg 40 évtizede) van. A különbség csak annyi, hogy Jónás nem egy próféta, hanem számtalan tudós, civil szervezet, író és néhány média-szakember; az üzenetet Isten nem személyesen diktálja, hanem saját fejlett tudományunkon, azaz eszünkön keresztül sugalmazza, avagy a természet törvényein keresztül mutatja meg; a Város pedig nem Ninive, hanem az egész emberiség. De álljunk itt meg egy pillanatra!

Valóban mindenki ügye a fajgazdagság megőrzése? A környezettudatosság kétségtelenül minden felvilágosult ember feladata. De mit tehet egy ember a biodiverzitás megőrzéséért? Átlag városlakóként igen keveset, mezőgazdasági vállalkozóként esetleg többet, de a legtöbbet politikusként vagy cégvezetőként, a hatalmi piramis csúcsán. Senki nem akarja kiirtani az állatokat, ám a gazdaság fejlődésében való vakhitünk az élettér elvételével jár. A mezőből szántóföld lesz, az erdőből város, autópálya, ipari park. Növekedés, hatékonyság és versenyképesség az isteneink.

Jónás Ninivében harmadnapra a királyi házba jutott. Ott nem hallgattak rá, csak egy volt az attrakciók közül: „hol arany teríték mellett heverték a Hatalmasok, nyüzsgvén körülük szép rabszolga sok, és meztelen táncoltak ott a szolgák vagy karddal egymást ölték, kaszabolták játéku. Jónást meg egy cifra oszlop tetejébe tették hogy szónokoljon és jövendölje végét a világnak.” Kiszaladt hát Ninivéből, elátkozva azt, majd a pusztában várta a város végét. Ám az nem jött el, mivel „Mert látá az Ur, hogy ott egyik-másik szívben még Jónás szava kicsirázik mint a jó mag ha termőföldre hullott, s pislog mint a tűz mely titkon kigyulladt.”

Ezen írás címe Jónás 2.3. Legalább a második generációjánál tartunk ugyanis a figyelmeztetéseknek az ökológiai fenntarthatatlanságra. Először voltak ipari balesetek és atomkatasztrófák, majd az

elszigetelt, helyi jelenségeket globálisak követték. Klímaváltozás, a 2008-as gazdasági világválság, majd a 2020-as pandémia.

Utóbbtól is azt vártuk, mi Jónások, hogy most talán észre tér a világ. Hiszen a vírus gyors széthordása a globalizáció mellékterméke volt, de egyes kutatások szerint a légszennyezők is hordozták a vírust. Ninive megrettent. Néhány hónapig élvezhettük azt, amit a környezetgazdaságtan *ajándék-hatásnak* hív. Csendes nagyvárosok, a nemzetközi személy és áruforgalom drasztikus csökkenése, más fajok óvatos előmerészkedése. Ám Ninive hatalmasai – ökonomizmus vallásuknál fogva, azaz jószándékból, habár kissé vakon – mindent elkövetnek, hogy mindent visszaállítsanak a régibe. Pedig a Covid-előidézte gazdasági lassulás egyedülálló lehetőség lett volna, hogy csak a fenntartható, helyi gazdasági tevékenységeket állítsuk vissza. Még eladósodni sem kellett volna hozzá.

De ne legyünk cinikus Jónások, hintsük tovább a jó magot! Mert „Eljön az ideje még, születni fognak újabb Ninivék és jönnek új Jónások”!